

O ZRKA-BDENÍ

Vystavujúci autori Ester Sabik, Veronika Verešová,
Zoltán Baráth, Radovan Dranga, Alex Zelina
Kurátorka Dominika Kuchynková

Trvanie výstavy 25. 11. 2021 – 30. 1. 2022
Miesto konania Galéria mladých

►►►

Rozprávanie príbehov patrí medzi najstaršie a najrozšírenejšie ústne prejavy azda v každej kultúre. Obsahu rozprávok sa z hľadiska rozmanitosti vyrovná máločo. Spreádzajú nás od útleho detstva, keď sa ich počúvaním snažíme porozumieť svetu, až po starobu, keď ich múdrosť a posolstvo odovzdávame našim vnúčatám. Často sme my sami autormi príbehov, fiktívnych obrazov v našej hlave. Fabulujeme, sme hlavnými hrdinami vymyslených predstáv, kde sa realita spája so snom, kde sa nespĺniteľné stáva pravdou rovnako ako to, čoho sa najviac bojíme. Niekedy je tá ilúzia taká dôsledná, že aj my sami sme jej schopní uveriť a presvedčať o jej skutočnosti aj ostatných. Do našej každodennej reality vpúšťame pramienky preludov. Kedy ich je priveľa? Obrazotvornosť nepozná hraníc, vytvára priestor, kde je možné všetko. Všadeprítomná dualita svetla a temna sa ako základný princíp objavuje v každom svete, v tom skutočnom i v tom vymyslenom, „neskutočnom“.

Rozprávky sú kultúrnym dedičstvom, ktoré nám od útleho veku po celý život pomáha lepšie porozumieť sebe, druhým, svojmu okoliu ale, i samotnému životu. Je to tak dnes a platilo to i v minulosti. Aby sme mohli byť so sebou spokojní, potrebujeme mať pocit, že nás v živote stretne niečo výnimočné alebo že sa my sami o tú výnimočnosť v budúcnosti pričínime. Voči mnohým negatívnym vonkajším podnetom i vnútorným problémom, ktoré na nás denne „útočia“, sa bránime pozitívnymi predstavami, pocitmi nádeje a sebadôverou. To všetko nás dávne, ale aj mnohé súčasné príbehy učia. Zrozumiteľným jazykom nám poskytujú možné riešenia, ako sa vyrovnat

so zložitou vonkajšou svetom, ako vychádzať so spoločnosťou, ale i so sebou samými, s našimi vnútornými zmätkami, trápeniami a úzkosťami. Ako nájsť vo všetkom tom chaose niečo zmysluplné pre život. Nie vzletné, abstraktné, teoretické a nekonkrétne, ale niečo, čo je hmatateľné, jednoduché, priame a vo svojej prirodzenej povahe „dobré“. Vďaka množstvu vrstiev, očividných i ukrytých významov uspokojia príbehy detskú myseľ rovnako ako myšlienkami zataženú a prešpekulovanú hlavu „dospeláka“. Formu a presvedčivosť im zas dodáva dej.

Aby sme boli schopní zvládnuť svoje vnútorné problémy, musíme najprv pochopiť, čo sa s nami deje, a to najmä v našom nevedomí, ktoré nás silno ovplyvňuje. Prostredníctvom vedomých predstáv a obrazov môžeme poznávať naše nevedomi, a na základe toho si s ním budeme môcť lepšie poradiť a „oslobodiť ho“. Rozprávky a príbehy od detstva rozširujú našu obrazotvornosť a fantáziu, vďaka čomu dokážeme skladať denné sny a vytvárať si predstavy o našom živote. Prostredníctvom prenesených významov nám dávajú ponaučenia. Ich posolstvo vyznieva jasne a je kľúčom k pochopeniu základného údelu existencie človeka, ktorým je usilovný boj s každodennými problémami, životnými krivdami, krízami a bolesťami. Boj, ktorý sa dotýka nás všetkých a vďaka ktorému prežívame, stávame sa silnejšími, skúsenejšími, múdrejšími. Boj, ktorým sa neustále snažíme zaistiť si lepšiu budúcnosť. Identifikácia s hrdinom v príbehu vychádza z nášho rozhodnutia, kým chceme v živote byť.

Mladí vystavujúci autori umelecko-vizuálnym spôsobom vyjadrujú to, čo by sme v prenesenom význame mohli nazvať „rozprávkou“, príbehom, fantáziou, snom či preludom, ktoré sú vždy odrazom našej skutočnosti. Návštevník výstavy *O zrka-bdení* sa s nimi vydá po ceste archetypov, rituálov, strachu, túžob a bojov, mýtov a reality, predstáv o svete a o sebe, o vesmíre a budúcnosti, strachu, príbehu človeka-hrdinu zachytenom vo výtvarnom umení.

Ester Sabik (1994) v roku 2020 absolvovala magisterské štúdium fotografie a nových médií na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave. Podľa vlastných slov tvorbu vníma ako absolútnu súčasť svojho každodenného života, zaznamenáva a archivuje to, čo ju bezprostredne obklopuje. Často prekračuje médium fotografie. Intenzívne ju inšpirujú východné filozofie, ako aj samotný pobyt v prírode, zahĺbenie, spomalenie, kontemplácia a rituály. Jej pohľad na svet má určite skôr magický ako racionálny či vecný a konštruktívny charakter. Svoju intervenciu vo vzťahu k výstave v Galérii mladých vníma ako vytvorenie priestoru na zastavenie, zahĺbenie, reflexiu, ale aj uvoľnenie svojej fantázie a znovuobjavenie detstva. Ako miesto, ktoré je živé, interaktívne, čisté, plné podnetov, pracujúce so zmyslami diváka. Jeho súčasťou sú prírodné materiály, vankúše, osobné texty, práca so svetlucivosťou....

Veronika Verešová (2000) je študentkou VŠVU v Bratislave na Katedre intermédií a vo svojom umeleckom programe pracuje najmä s médium fotografie, textu a performancie. Vstupuje do interakcie so svojím bezprostredným okolím, ktoré analyticky skúma, dokumentuje a pretavuje do vizuálneho jazyka pomocou participácie na medzidruhovej úrovni. Zaujímajú ju prírodné prostredia, biotopy, zanikajúce svety, nemiesta či kontexty rôznych priestorov vo vzťahu k ich okoliu, iným druhom a nám. V participáčnom projekte *Neviditeľní* (2019) autorka pracuje s témou straty istoty a fungovania človeka vo verejnom a sociálnom priestore mesta, a to v čase rýchlo sa meniacich podmienok. Bezmocnosť voči diferentným silám problematizuje prostredníctvom príbehu svojej starej mamy a jej tendencie budovať si útočisko v záhrade, o ktorú prišla...

Zoltán Baráth (1996) je študentom na Katedre intermédií VŠVU, ktorý vo svojom umeleckom programe pracuje najmä s videoartom. K témam, ktoré sú mu v súčasnosti blízke, sa dostáva cez rôzne archetypy a stereotypy. Tie následne spracováva svojím vlastným vizuálnym jazykom, ktorý charakterizuje syntéza práce s jeho osobnou symbolikou a vyabstrahovanou telesnosťou. V práci *Assimilate* sa venuje téme krehkosti tela a identity. Pri jej spracovaní sa inšpiroval mytológiou a symbolikou granátového jablka.

Radovan Dranga (1991) svoju umeleckú akademickú dráhu začal v Škole dizajnu v Bratislave. Prednedávnom ukončil svoje štúdium na Katedre fotografie a nových médií VŠVU. Primárne sa venuje divadelnej fotografii, ktorú strieda s vlastnou umeleckou činnosťou. Spolu s Alexom Zelinom sa zaoberá estetikou káblov, s ktorými pracuje ako so základným stavebným prvkom pre sochy, zátiašia či fotografie.

Alex Zelina (1988) študoval scénografiu a následne maľbu na VŠVU. Okrem tvorby 3D mappingu, video-mappingu a video-artu má vášeň pre botaniku, tvorbu botanických výtvarných objektov a scénografií. Ich spoluprácou vznikajú *Cable-bots*, príšery zasadené do postapokalyptickej budúcnosti, v ktorej je k dispozícii iba stará ľudská technológia, akou sú elektrické prístroje a káble. Práca sa zakladá na posadnutosti káblami, počítačovými hrami a robotmi v trochu postapokalyptickej nálade, ale stále s pozitívnou atmosférou. Opätovné použitie starých materiálov je prejavom snahy o udržateľnosť. Do popredia vystupuje láska k robotom a nadšenie pre technológiu. Príroda vždy prežije. Všetko je navrhnuté tak, aby prinieslo mier a radosť do priestoru galérie...